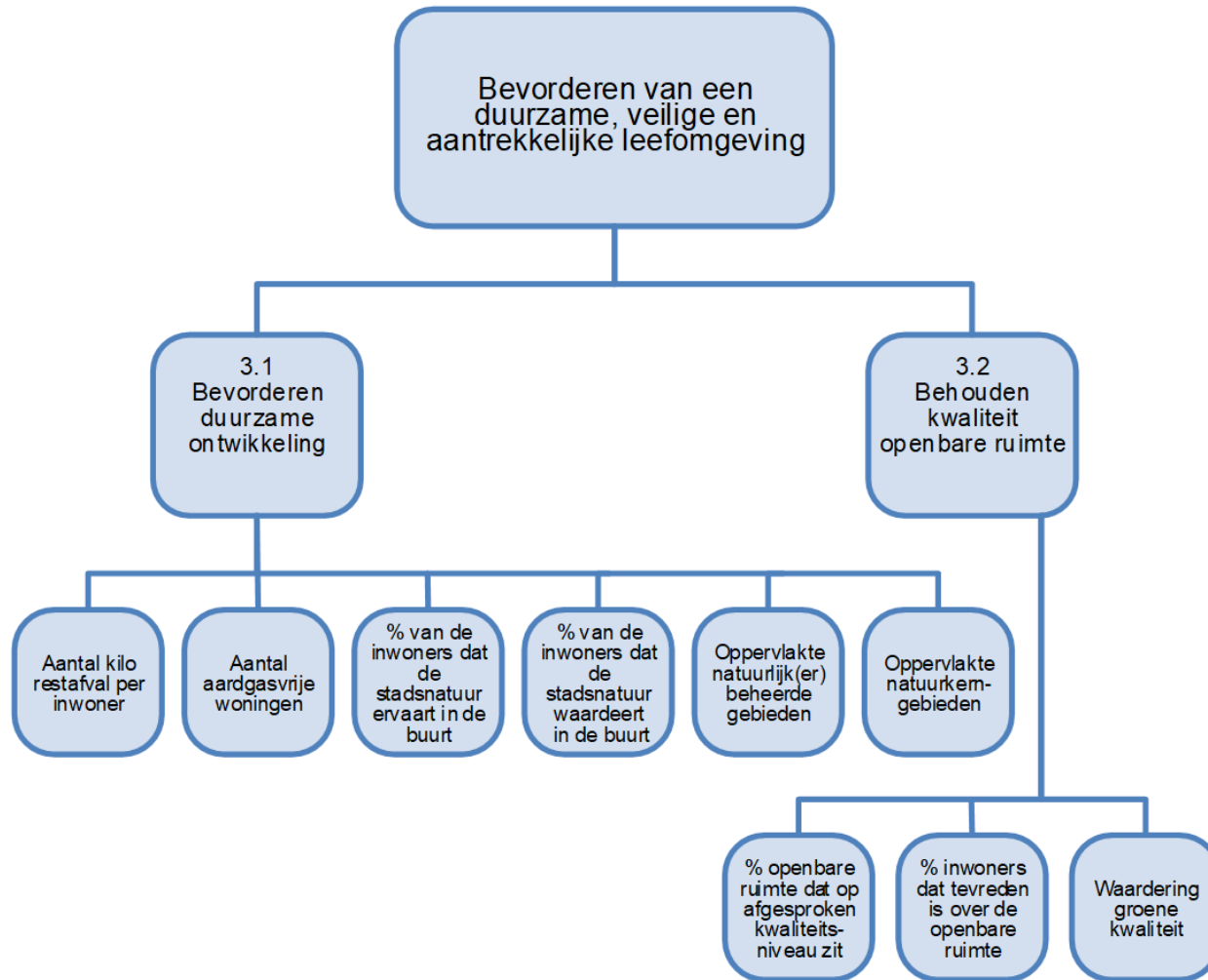

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Maatschappelijk effect programma: Wat willen we bereiken?

Bevorderen van een duurzame, veilige en aantrekkelijke leefomgeving

Zoetermeer staat voor duurzaamheid en vindt natuur belangrijk. De bijbehorende inspanningen hebben vorm gekregen in Programma Duurzaam en Groen. Samen met inwoners, bedrijven, omgevingsdienst en woningcorporaties moeten meters worden gemaakt met de energietransitie (opwek stroom, energiebesparing én van het aardgas af). Deze transitie moet bijdragen aan bestaanszekerheid en energiearmoede tegengaan. Dit vraagt ook investeringen van eigenaar-bewoners in verduurzaming/woningverbetering van hun eigen woning. Dit soort investeringen vergroot de woonaantrekkelijkheid van de eigen woning én de verbinding van de huiseigenaar met de stad. Daarom stimuleren we deze investeringen.

Zoetermeer heeft veel groene gebieden met relatief hogere biodiversiteit dan omliggende gebieden. Voor de natuur (flora en fauna) hebben we daardoor een regiofunctie. In Zoetermeer gaan natuur en stedelijk samen, want groei van de biodiversiteit betekent een gezonde stad voor mens en dier. Zoetermeer is vanuit milieuperspectief een schone en prettige stad om in te leven.

Zoetermeer is een mooie stad, maar we moeten er wel aan blijven werken. Het onderhoud dat nodig is, is ook een kans om de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren. Dit moet in samenhang met diverse maatschappelijke opgaven. Zo werken we samen aan een openbare ruimte waar iedereen zich thuis en welkom voelt. Samen met inwoners doen we wat nodig is voor een duurzame, veilige en aantrekkelijke leefomgeving. Om met de (huishoudelijke) afvalinzameling richting de landelijke doelstelling te gaan, moet de hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner omlaag gaan en het percentage dat gescheiden wordt omhoog. Zo wordt minder afval verbrand en meer gerecycled.

Speerpunten in 2023: Wat gaan we daarvoor doen?

1. Actualisatie van het programma Duurzaam & Groen Zoetermeer en start uitvoering duurzaamheidsfonds.
2. Werken aan het toekomstbestendig maken van de openbare ruimte door rekening te houden met klimaatverandering en te werken aan een hogere biodiversiteit.
3. Realiseren kwaliteitsverbetering op basis van de nieuwe kwaliteitsimpuls uit het coalitieakkoord, waarin voorrang wordt gegeven aan Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert.
4. Onderzoeken hoe planten en vervangen van bomen op voorstel van inwoners mogelijk is.
5. Communiceren over de meerwaarde van beter scheiden van afval, minder restafval.

Doelstellingen

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Het versnellen van de energietransitie en behoud en verbetering van groen en biodiversiteit zijn grote opgaven. Het programma Duurzaam en Groen Zoetermeer richt zich hierop. Voor Zoetermeer betekent dit concreet drie dingen. Ten eerste energiebesparing stimuleren, ten tweede de opwek van duurzame energie (met name zonnestroom) te stimuleren en ten derde en het gebruik van aardgas te vervangen door het gebruik van duurzame energie (energietransitie). Energiearmoede en dalende koopkracht in het algemeen maakt de aanpak nog urgenter.

Daarnaast streven we naar het verhogen van de waarde van het groen door het vergroten van de biodiversiteit, bijvoorbeeld door het maaibeheer verder aan te passen zodat de verschillende groengebieden de kans krijgen helemaal tot bloei te komen en meer te beleven valt in het groen.

Het programma wordt geactualiseerd aan het nieuwe collegeakkoord en Zoetermeer 2040. Ook start de inzet van het duurzaamheidsfonds.

De belangrijkste acties voor de energietransitie in 2023 zijn:

- uitvoering van kleine energiemaatregelen bij huishoudens met energiearmoede;
- ondersteuning van particuliere huiseigenaren (buurtinitiatieven, VvE's, individueel) met energiebesparing, opwek van stroom en aardgasvrije verwarming;
- het faciliteren en stimuleren van zonnecentrales op daken en langs infrastructuur;
- de gunning van een aardgasvrij energiesysteem voor 1100 woningen in Palenstein.

Het energieloket zorgt voor de onafhankelijke advisering en ondersteuning van particuliere huiseigenaren. Bij de plannen en acties wordt zoveel mogelijk wijkgericht met andere acties, projecten en programma's samengewerkt om synergie en efficiency te bevorderen.

De gemeente zal actief participeren en lobbyen binnen G40, VNG en Energy Cities voor het creëren van optimale condities op lokaal niveau voor de energietransitie. Daarnaast werken gemeenten nauw samen binnen de MRDH (metropoolregio Rotterdam / Den Haag) aan de uitvoering van de regionale energiestrategie Rotterdam Den Haag.

Door in te zetten op het verhogen van biodiversiteit en het verbeteren van de verbindingen tussen stad en land wordt de beleving van groen vergroot. Voor het optimaal inzetten van de middelen zoeken we samenwerking met de provincie, de regiogemeenten, de hoogheemraadschappen en de landschapstafel Duin, Horst en Weide en de gebiedstafel Buytenhout. Lokaal werken we samen met natuurverenigingen en ondernemers.

Doelen voor het huishoudelijk afval zijn verminderen van de hoeveelheid restafval en verhogen van het percentage gescheiden afvalstromen (en daarmee de recycling). Zoals de grafiek voor trendindicator 'aantal kilogram restafval per inwoner' toont, leidt het huidige "oude" afvalbeleid tot een beperkte daling van de hoeveelheid restafval. De Zoetermeerse doelstelling om elk jaar minder restafval ten opzichte van het voorgaande jaar te krijgen wordt meestal net gehaald. Voor het realiseren van (verdere) afvalreductie en afvalscheiding is afvalbeleid nodig. Omdat het afvalbeleidsplan uit 2020 n.a.v. het referendum in 2022 is ingetrokken, moet er nieuw beleid worden voorbereid. De eerste voorbereidingen hiervoor (te beginnen met een inwoneroppeiling en een onderzoek naar na- en bronscheiding) zijn in 2022 getroffen. In 2023 wordt hieraan verder gewerkt.

Doelstelling 3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte

We werken aan schone, hele en veilige openbare ruimte. Kapitaalgoederen, zoals wegen, kunstwerken, groen en straatmeubilair, zijn belangrijk voor het gebruik en de waardering van de openbare ruimte. We werken aan een duurzame, aantrekkelijke en bereikbare openbare ruimte die bijdraagt aan de gezondheid van inwoners en hun betrokkenheid bij de stad. Het tijdig uitvoeren van klein (dagelijks) onderhoud, groot onderhoud en vervangingen in de openbare ruimte vermindert risico's, storingen, meldingen en klachten. Door monitoring en technische inspecties bepalen we het juiste moment voor maatregelen. Onderhoud en vervanging biedt kansen voor hergebruik van materialen.

Naast het benodigde onderhoud zijn er diverse uitdagingen om openbare ruimte ook in de toekomst goed te laten functioneren. Denk hierbij aan:

- de openbare ruimte geschikt maken voor het klimaat van de toekomst;
- de biodiversiteit (o.a. de hoeveelheid verschillende planten en dieren) verhogen. Dit is belangrijk voor een gezonde leefomgeving;
- de openbare ruimte moet blijven bijdragen aan de bereikbaarheid van de stad en plekken moeten toegankelijk zijn;
- een deel van de energietransitie (doelstelling 3.1) wordt in de buitenruimte gerealiseerd.

Door de verschillende belangen te wegen, geven we prioriteit aan de meest belangrijke en urgente investeringen. Bewoners worden direct betrokken bij de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden in hun buurt. Samen behouden we de kwaliteit van de openbare ruimte. Zo zijn inwoners tevreden over de openbare ruimte en waarderen ze de groene kwaliteit.

Belangrijke acties voor de kwaliteit van de openbare ruimte in 2023:

- Een aantal belangrijke projecten waar verschillende onderdelen van de openbare ruimte in 2023 samen worden opgepakt, zijn:
 - o Molenstraat e.o. – Complete herinrichting van Molenstraat en omgeving. Bomen zijn aangetast door essentaksterfte.
 - o 1ste Stationsstraat – Dit is een volledige herinrichting van de weg, met extra aandacht voor de fietsveiligheid.
 - o Satrezijde/Winkelcentrum de Leyens – Dit is een herinrichting van een parkeerterrein waarbij ook laad- en losproblemen van diverse supermarkten aangepakt worden.
 - o Hoekerkade – Dit is een complete herinrichting van straatbeeld, inclusief bomen.
 - o Louis Couperushove – Het vervangen van de openbare ruimte, inclusief kunstwerken.
- In het coalitieakkoord is afgesproken dat bestaande kwaliteitsverbeteringen (van het vorige college) worden voortgezet. Het betreft maatregelen om het aanzien van de openbare ruimte te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan:
 - o Beeldkwaliteitsniveau B (in plaats van C) op bijvoorbeeld onkruidbeheersing en zwerfafval.
 - o Het vaker maaien van de randen langs voet- en fietspaden.
 - o Het ondersteunen van diverse initiatieven van inwoners om de openbare ruimte aantrekkelijker te maken.
 - o Kleine aanpassingen in inrichting en onderhoud op zichtbare, intensief gebruikte plekken. Denk hier bijvoorbeeld aan het plaatsen en beheren van bloembakken.
- Het vormgeven, organiseren en uitvoeren van een kwaliteitsverbetering in de openbare ruimte krijgt een impuls vanuit het coalitieakkoord. Hierbij wordt voorrang wordt gegeven aan Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert.

- Aanbesteden en in gebruik nemen van diverse nieuwe contracten voor de uitvoering. Hieronder vallen onder andere de nieuwe onderhoudscontracten voor Centrum, Stadshart, Noordhove en de bedrijventerreinen en hoofdwegen.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Aantal aardgasvrije woningen

Aantal woningen zonder aardgasaansluiting. Een aardgasaansluiting kan individueel of collectief zijn (gestapelde bouw met gezamenlijke CV-installatie).

Bron: CBS Statline

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	4.100	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	4.400	4.700	5.100	5.500

Door geplande projecten en hogere gasprijzen voorzien wij komende jaren deze stijging.

Totale CO2-uitstoot in de gemeente voor alle sectoren (in ton)

Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	421.000	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	397.000	385.000	371.000	359.000

Besluitpunt 10 uit gewijzigde raadsbesluit programma D&G 2020-2023:

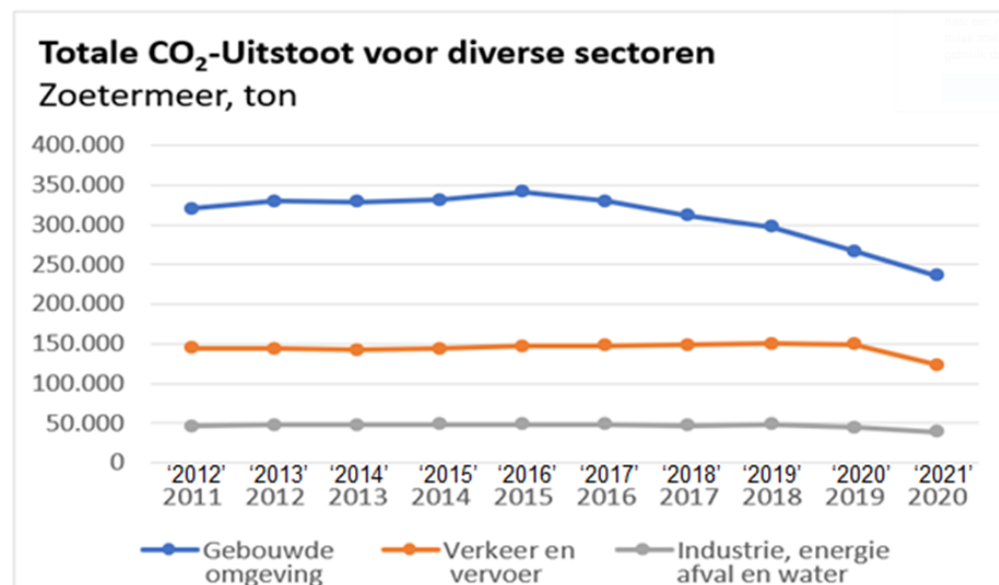
Bij de jaarrekening de volgende indicatoren en kengetallen op te nemen voor het thema - energietransitie:

- de totale CO2-uitstoot in de gemeente voor alle sectoren op basis van de landelijke klimaatmonitor, met als subindicatoren:
 - i. CO2-uitstoot woningen;
 - ii. CO2-uitstoot bedrijven;
- geïnstalleerd vermogen hernieuwbare energie in Zoetermeer (MW);
- aantal woningen die van het aardgas af zijn gehaald, per jaar op basis van een gemeentelijke monitor i.s.m. Stedin.

Dit betreft de uitstoot van de sectoren gebouwde omgeving (woningen en dienstverlening),verkeer en vervoer (incl. auto(snel)wegen)) en industrie/energie/afval/water. De gebouwde omgeving bestaat uit de sectoren Woningen, Commerciële dienstverlening en Publieke dienstverlening. Bij de gebouwde omgeving en industrie is een dalende trend ingezet. Dit is nog niet echt waarneembaar bij Verkeer en Vervoer, maar wel de verwachting dat dit komt door de verdere elektrificatie van het vervoer. De sterke afname die 2021 laat zien is veroorzaakt door de corona-lockdown.

NB: de data in de Klimaatmonitor lopen op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achter. Dit betekent dat de cijfers over jaar X in feite de gegevens van jaar X-1 betreffen.

Totale CO₂-Uitstoot voor diverse sectoren

Totale CO₂-uitstoot in de gemeente voor woningen (in ton)

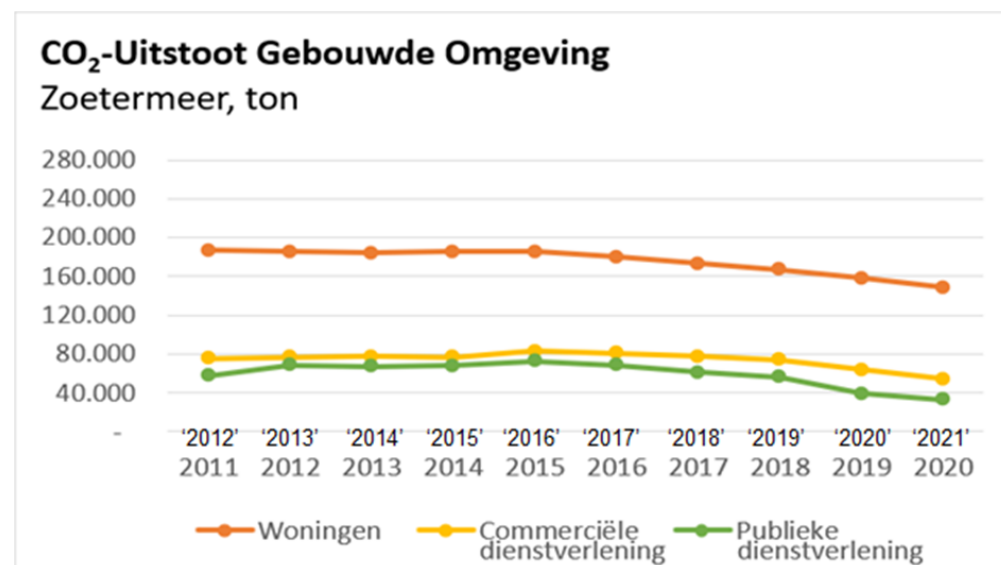
Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	149.000	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	137.000	131.000	125.000	120.000

Het gaat om de CO₂ -uitstoot ten gevolge van het verbruik van aardgas en elektriciteit die geleverd is via het openbare net en het verbruik van stadswarmte in woningen. De trend over de laatste 5 jaar laat een afname zien die als het goed is doortrekt naar de toekomst. Hier is ook het landelijke en gemeentelijke beleid op gericht.

NB: de data in de Klimaatmonitor lopen op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achter. Dit betekent dat de cijfers over jaar X in feite de gegevens van jaar X-1 betreffen.

CO₂-Uitstoot Gebouwde Omgeving

Totale CO₂-uitstoot in de gemeente voor bedrijven (dienstverlening, geen industrie) (in ton)

Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	88.000	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	80.500	76.500	73.000	69.500

Het gaat om de CO₂ -uitstoot ten gevolge van het verbruik van aardgas en elektriciteit die geleverd is via het openbare net en het eventuele verbruik van stadswarmte in bedrijfsgebouwen. De trend over de laatste 5 jaar laat een afname zien die naar verwachting doortrekt naar de toekomst.

NB: de data in de Klimaatmonitor lopen op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achter. Dit betekent dat de cijfers over jaar X in feite de gegevens van jaar X-1 betreffen.

Geïnstalleerd vermogen in zonne- en windenergie in Megawatt (MW)

Bron: klimaatmonitor databank

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	50	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	69	85	103	120

In Zoetermeer is de hernieuwbaar opgewekte elektriciteit afkomstig van zonnepanelen en windmolens. Het opgestelde vermogen aan Het streven is om in 2030 149 GWh aan zonnestroom op te wekken, Daarvoor moet de oppervlakte zonnepanelen tot 2030 doorgroeien naar ongeveer 160MW. Met de gepresenteerde prognoses wordt dit doel gehaald.

% Van de inwoners dat de natuur ervaart in de buurt

Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat natuur in hun eigen buurt ervaart. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	87 %	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	87 %	87 %	87 %	87 %

We proberen het hoge percentage inwoners dat natuur in eigen buurt ervaart vast te houden.

% Van de inwoners dat stadsnatuur waardeert in de buurt

Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat stadsnatuur in hun eigen buurt waardeert. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	91 %	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	87 %	87 %	87 %	87 %

Er werd in 2021 iets hoger gescoord dan de doelstelling van 87%. We proberen de hoge waardering van inwoners vast te houden.

Oppervlakte natuurlijker beheerde gebieden (extra hectare)

Toename in hectare per jaar van gebieden (moerasparels, weidevogelreservaat) met betere omstandigheden voor de (toename van de) biodiversiteit na uitvoering van projecten uit het huidige programma Duurzaam & Groen Zoetermeer. In deze gebieden heeft veelal een aanpassing van inrichting plaatsgevonden en een structurele aanpassing in het beheer.

Bron: Groenkaart

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	1,2	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	19,3	0,0	0,0	0,0

Voor 2023 staat de oplevering moerasparels in de planning. Voor 2024 en verder zijn nog geen concreet uitgewerkte projecten. De actualisatie van het programma Duurzaam en Groen volgt.

Oppervlakte natuurkerngebieden (cumulatief ha)

Natuurkerngebieden (inclusief begrenzing) in het kader van de groenkaart van Zoetermeer.

Bron: CBS Statline

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	134	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	161	161	161	161

Het gaat om de totale oppervlakte van groengebieden met de status 'natuurkerngebied'.

Deze indicator is nog deels in ontwikkeling (i.o.) doordat er voor de jaren 2023 en daarna nog geen projecten zijn gedefinieerd. Dan loopt het huidige programma Duurzaam & Groen Zoetermeer af. Nieuwe geactualiseerde programma Duurzaam & Groen 2023-2026 volgt.

CBS-Statline is vanaf 2022 de bron voor deze indicator. De verwachte jaarcijfers zijn hierop aangepast (opgehoogd, doordat we niet meer beperkt zijn tot alleen de bij de gemeente bekende projecten).

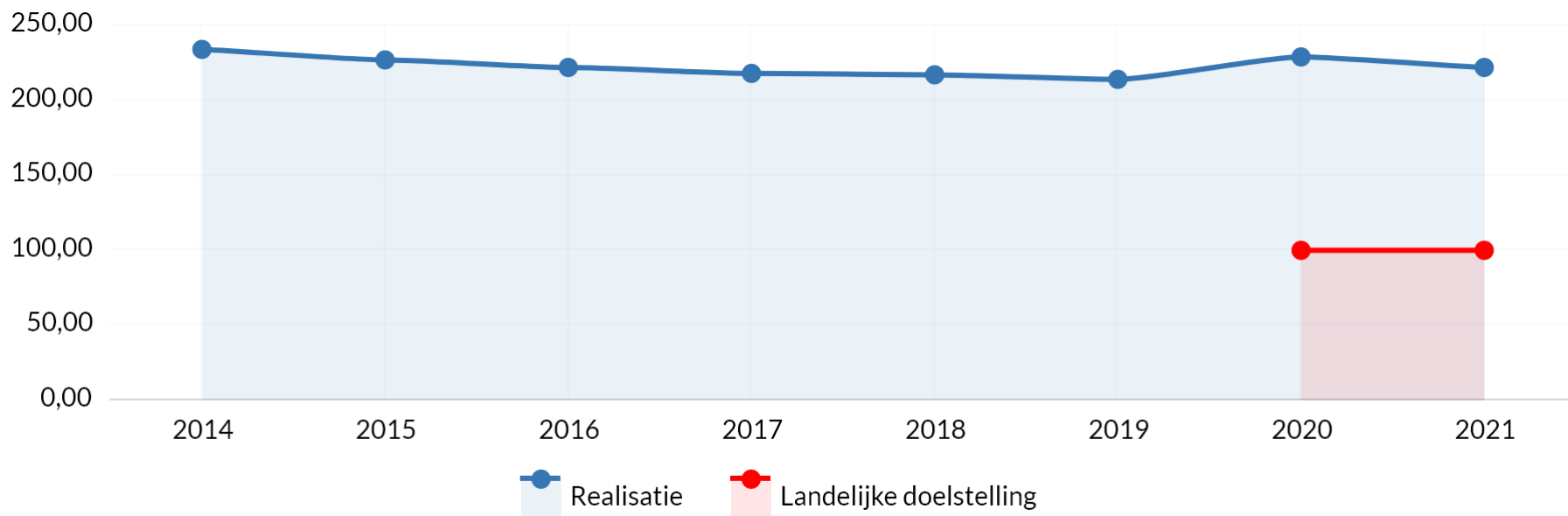
NB: deze CBS-data lopen gemiddeld 1,5 jaar achter. Dit betekent dat de cijfers over jaar X in feite de gegevens van jaar X-1 betreffen.

Aantal kilogram restafval per inwoner

Bron: Gemeentelijke database

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	222 jaarlijks minder	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	jaarlijks minder	jaarlijks minder	jaarlijks minder	jaarlijks minder

Trendgrafiek Aantal kilogram restafval per inwoner

Bron: Gemeentelijke database

Het huidige afvalbeleid heeft geleid tot een lichte daling van de hoeveelheid restafval (tot en met 2019) en lichte verhoging van het afvalscheidingspercentage. De stijging in 2020 van de hoeveelheid restafval heeft als oorzaak de corona pandemie. Door thuiswerken en webshop-aankopen is de hoeveelheid restafval gestegen. Thuiswerken en webshop-aankopen zal de hoeveelheid restafval blijven beïnvloeden. Doordat (nog) geen veranderingen in het afvalbeleid zijn doorgevoerd, is slechts een lichte daling van de hoeveelheid restafval te verwachten.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Bevorderen duurzame ontwikkeling (3.1)	3.289	3.544	3.510	3.493	3.492

Onder dit product zijn voornamelijk de kosten van afvalinzameling en -verwerking (en handhaving) opgenomen en de daarbij behorende belastingopbrengsten (en overige opbrengsten afval). De afvalkostenheffing is vanaf 2023 hoger omdat vanaf dat jaar de bijdrage vanuit de voorziening vervalt. Daarnaast worden op dit product de reguliere milieutaken verantwoord. Via het collegeakkoord zijn de eerder incidenteel beschikbaar gestelde middelen voor Duurzaam en Groen structureel gemaakt. Voor het aardgasvrij maken in Palenstein is budget opgenomen (2022 € 3 mln., 2023 € 1 mln.). De aanleg wordt gedekt vanuit de in de brede bestemmingsreserve gestorte rijksbijdrage. Ook de uitgaven vanuit het Duurzaamheidsfonds verlopen via deze doelstelling.

Doelstelling 3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte

% Van de openbare ruimte dat op het afgesproken kwaliteitsniveau zit

Het jaargemiddelde van 4 quickscan-percentages. De kwaliteitsambities zijn per gebiedstype vastgesteld in de Nota Onderhoud Openbare Ruimte (beheervisie). Deze doelstelling is vertaald in onderhoudsbestekken en -contracten, waarmee onze aannemers werken.

Bron: Quickscan openbare ruimte

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	96 %	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	90 %	90 %	90 %	90 %

De Quickscan is een steekproefsgewijze toets per kwartaal van 170 plekken verspreid over 7 wijken in Zoetermeer. Hierin wordt de beeldkwaliteit gemeten en vergeleken met de doelstellingen (normen). Afwijking tot 10% onder de afgesproken norm zijn toegestaan, vandaar de 90% in de begrotingsreeks. Naast deze beeldkwaliteit wordt de technische toestand van objecten gemeten via inspecties per beheerdiscipline.

% Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte

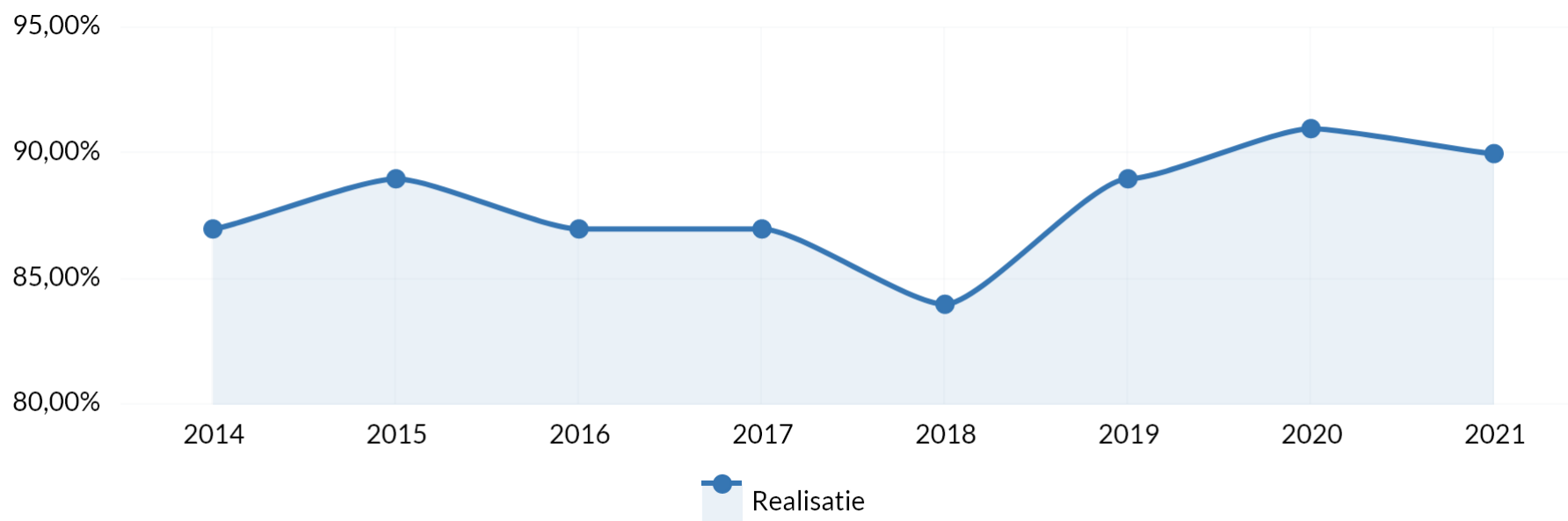
Stadspeiling: waardering voor de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving rapportcijfer 6 of hoger.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2023	2024	2025	2026
Realisatie	90 %	-	-	-	-
Begroting PB 2023	-	85 %	85 %	85 %	85 %

Trendgrafiek % Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte

Stadspeiling: waardering voor de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving rapportcijfer 6 of hoger.

Bron: Stadspeiling

In de trendgrafiek is te zien dat het aandeel inwoners wat de openbare ruimte met een voldoende (6 of hoger) beoordeeld in het verleden is gezakt naar onder de 85%. Vanaf 2018 is geld vrijgemaakt voor maatregelen om het aanzien van de openbare ruimte te verbeteren. Hierna is het aandeel inwoners dat de openbare ruimte een voldoende geeft weer gestegen tot rond de 90%.

Waardering bewoners groene kwaliteit

Het rapportcijfer wat de inwoners (respondenten van de Stadspeiling) geven aan het buurt-, wijk-, stads- en regiogroen.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022	2023	2024	2025
Realisatie	7,7	-	-	-	-
Begroting PB 2022	-	7,5	7,5	7,5	7,5

In de Stadspeiling wordt ook gevraagd welk rapportcijfer de inwoners geven aan het groen in de buurt, wijk, stad en regio. De indicator staat als ambitie op een 7,5.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Behouden kwaliteit openbare ruimte (3.2)	-24.903	-28.253	-28.531	-28.154	-28.203

De kosten van deze doelstelling bestaan uit de budgetten voor het dagelijks, periodiek en groot onderhoud van de openbare ruimte (totaal ca. € 41 mln.). Hierop worden de inkomsten uit de rioolheffing, parkeren en overige opbrengsten (zoals opbrengst begrafenissen) totaal ca. € 13 mln. in mindering gebracht. De inkomsten uit parkeren zijn al een aantal jaar lager mede door de gevolgen van COVID-19.

Vanaf 2023 zien we een hoger negatief saldo bij deze doelstelling ten opzichte van eerder. Een aantal oorzaken:

- In het Coalitieakkoord 2023-2026:
 - o Zijn structureel extra middelen toegekend ter verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte (€ 775.000) en bomen (€ 200.000).
 - o Is voor de komende vier jaar een extra impuls van € 1.500.000 per jaar voor de openbare ruimte beschikbaar gesteld.
 - o Is voor het vervangen van de bomen op voorstel van de bewoners is € 150.000 beschikbaar.
- In de Perspectiefnota 2023 (p40/41) zijn diverse incidentele en structurele hogere uitgaven aangekondigd, waarvan het inlopen van achterstanden op onderhoud kapitaalgoederen de belangrijkste is (zie ook raadsmemo achterstanden onderhoud kapitaalgoederen 2022-005908 van 25 januari 2022).

Risico's

In de begroting 2023 wordt rekening gehouden met prijsstijgingen (zie hoofdstuk Financiële Begroting). Er is een risico dat aanbestedingen niet lukken of duurder uitvallen vanwege hogere brand- en grondstofprijzen en gebrek aan personeel. Deze problematiek ertoe leiden dat werk niet kan worden weggezet (achterstanden in de programmering) of werk dat wel kan worden gedaan, duurder wordt. Bovendien bestaat de kans dat dit in bestaande contracten voor problemen in de uitvoering zorgt.

Hogere kosten voor brandstof en materiaal kan voor de eigen uitvoeringsdienst Afvalinzameling tot hogere kosten leiden dan begroot.

Beleidsperspectief

Beleidswijzigingen

Kwaliteit openbare ruimte en biodiversiteit

Deze budgetten waren eerst tijdelijk, maar nu structureel. Het betreft maatregelen om het aanzien van de openbare ruimte te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan:

- o Beeldkwaliteitsniveau B (in plaats van C) op bijvoorbeeld onkruidbeheersing en zwerfafval
- o Het vaker maaien van de randen langs voet- en fietspaden
- o Het ondersteunen van diverse initiatieven van inwoners om de openbare ruimte aantrekkelijker te maken
- o Kleine aanpassingen in inrichting en onderhoud op zichtbare, intensief gebruikte plekken. Denk hier bijvoorbeeld aan het plaatsen en beheren van bloembakken.

Bij de actualisatie van Programma Duurzaam en Groen zullen de maatregelen ten behoeve van groen en biodiversiteit worden uitgewerkt. In het coalitieakkoord worden extra middelen voorzien voor de uitstraling van de openbare ruimte. Dit wordt uitgewerkt in een effectief maatregelenpakket waarbij de uitstraling en beleving van de openbare ruimte verbeterd. Hierbij ligt de focus op Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert. Ook voor andere, kleinere ambities uit het coalitieakkoord kunnen deze budgetten worden ingezet.

Tijdelijke openbare ruimte

Extra incidentele impuls voor het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte

- Op basis van technische inspecties en risicoanalyse wordt het wegwerken van onderhoudsachterstanden geprioriteerd.
- In de wijken worden nieuwe speelplekken gerealiseerd. Daarnaast gaan we aan de slag met het maatschappelijke initiatief van het skatepark.
- Onderzocht wordt op aanpassingen van de huidige strategie rond laadpalen nodig is om elektrisch rijden te stimuleren

Bomencommissie

Het budget voor de externe onafhankelijke bomencommissie was eerst tijdelijk, maar is nu structureel. Het werk van de bomencommissie kan hierdoor worden voortgezet met de maatregelen die volgen uit overgenomen adviezen. In deze collegeperiode wordt ook gewerkt aan méér bomen in Zoetermeer. In de komende perspectiefnota stellen we voor deze ambitie een passende indicator voor, namelijk de door gemeente geregistreerde en beheerde bomen.

Bomen inclusief meer zeggenschap inwoners

We onderzoeken hoe de ambities uit het collegeakkoord binnen het huidige bomenbeleid (2020), mogelijk via een addendum, gerealiseerd kunnen worden.

Toekomstvisie winkelcentra en beter benutten bedrijventerreinen

We verbeteren de uitstraling van de openbare ruimte bij diverse wijkwinkelcentra en verouderde kantoor- en bedrijventerreinen. Dat doen we samen met de winkeliers en gebruikers in deze centra op basis van actieplannen en investeringsvoorstellen.

Duurzaamheid en energietransitie

In het coalitieakkoord worden extra middelen voorzien voor duurzaamheid en energietransitie. Bij de actualisatie van het programma Duurzaam en Groen

wordt dit uitgewerkt in concrete maatregelen. De focus bij de energietransitie ligt bij het verminderen van de energiearmoede en het verbeteren van de woonaantrekkelijkheid.

Afvalmaatregelen

Er wordt breed ingezet op communicatie over afvalinzameling door middel van een campagne. Hierin krijgen onder andere de inzameling van GFT (groente, fruit en tuinafval), papier en PBD (plastic verpakkingen, blik en drinkpakken) de aandacht. Ook vindt communicatie plaats over de verdere uitwerking van de uitkomsten van de bewonerspeiling afvalbeleid en het onderzoek naar bron- en nascheiding.

Bedragen x € 1.000

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Kwaliteit openbare ruimte en biodiversiteit	1.275	1.275	1.275	1.275
Tijdelijke Openbare ruimte	1.500	1.500	1.500	1.500
Tijdelijke Openbare ruimte - Dekking Fonds Zoetermeer 2040	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Bomencommissie	200	200	200	200
Bomen inclusief meer zeggenschap inwoners	150	150	150	150
Toekomstvisie winkelcentra en beter benutten bedrijventerreinen	100	100	0	0
Duurzaamheid en energietransitie	500	500	500	500
Afvalmaatregelen (zie ook overhead)	107	77	0	0
Dekking afvalmaatregelen vanuit afvalstoffenheffing	-120	-90	0	0
Saldo	2.212	2.212	2.125	2.125

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Het budget voor Leefbaarheid, duurzaam en groen wordt onder andere ingezet voor het bevorderen duurzame ontwikkeling en afvalinzameling (doelstelling 3.1) en het behouden van de kwaliteit van de openbare ruimte (doelstelling 3.2) zoals het dagelijks beheer en klein en groot onderhoud van de openbare ruimte en het beheer en exploitatie van de begraafplaats en de fietsenstallingen.

Bedragen x €1.000

Programma 3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten	29.905	42.050	34.900	31.939	31.852	31.852
Lasten	-50.052	-63.663	-59.609	-56.961	-56.513	-56.563
Resultaat	-20.147	-21.614	-24.709	-25.022	-24.661	-24.711

Aangenomen moties voorjaarsdebat

Motie 2206-69 Buitengym

Verzoekt het college:

- om in de begroting geld op te nemen om meer buitengymplekken te realiseren, met name in buurten die achteruit gaan, waaronder hoogbouwbuurten, en in het Westerpark.

Stand van zaken:

Het college ziet mogelijkheden voor het realiseren van een aantal buitengymplekken (met fitnessstoestellen). De aanlegkosten zullen afhankelijk van het aantal en soort toestellen gemiddeld € 60.000 per locatie bedragen. De structurele kosten bedragen € 2.000 per jaar per speelplek voor veiligheidsinspecties, reparaties en verzorgend onderhoud.

Motie 2206-67 Met de fiets naar het park

Verzoekt het college:

Bij alle met de fiets bereikbare parken en natuurgebieden, inclusief de natuurtuin, voorzieningen aan te brengen voor het stallen van fietsen, liefst met natuurlijke materialen.

Stand van zaken:

Het college wil uiterlijk volgend voorjaar fietsenstalling realiseren. Wat betreft materiaalkeuze wordt ook rekening gehouden met onderhoudskosten op langere termijn.

Motie 2206-65 (kleine) duurzame huisaanpassingen

Verzoekt het college:

mogelijkheden te onderzoeken om huiseigenaren te ondersteunen die met deze landelijke regelingen niet geholpen zijn of er niet voor in aanmerking komen hierbij renteloze (en revolverend) leningen mee te nemen als optie, de raad hierover te rapporteren voor het begrotingsdebat.

Stand van zaken:

Hierover wordt de raad gerapporteerd voor het begrotingsdebat van 2023.

Motie 2206-62 Kwalitatieve bomen!

Verzoekt het college:

- In Zoetermeer het uitgangspunt te hanteren dat bij vervanging van bomen er bomen van eenzelfde categorie worden teruggeplaatst, tenzij er zwaarwegende redenen (substantiële overlast, gevaar of groter belang) zijn.
- Indien er toch een kleinere categorie boom teruggeplaatst wordt dan te bekijken of er dan elders in de wijk een boom van groter formaat geplaatst kan

worden of dat er meerdere kleinere bomen geplaatst kunnen worden.

- Dit bij toekomstig bomenbeleid te verankeren.

Stand van zaken:

Motie wordt meegenomen in het traject om de bomenambities van college te realiseren.

Motie 2206-42 Bestrijden van ratten

Verzoekt het college om:

- Zich te verdiepen of deze manier van bestrijden mogelijk is in Zoetermeer.
- Een terugkoppeling te geven voor het najaarsdebat van 2022.

Stand van zaken:

Hierover is teruggekoppeld voor het najaarsdebat van 2022.

Motie 2206-41A Digitaal overzicht milieueilanden

Verzoekt het college om:

- Op de website van de gemeente Zoetermeer "Milieueiland adopteren" een link te plaatsen naar een overzichtskaart met de (nog) te adopteren milieueilanden.
- Dit nog voor het najaarsdebat van 2022 te realiseren.

Stand van zaken:

Hierover is teruggekoppeld voor het najaarsdebat van 2022.

Motie 2206-22 Paadjes voor de Plas van Poot

Verzoekt het college om:

- Een bedrag van € 10.000 euro ter beschikking te stellen voor de aanleg/verbetering van de twee stukjes wandelpad en een bord en dit als gemeente in orde te laten maken.
- Dit bedrag te dekken uit het Potje van de Raad.

Stand van zaken:

Mogelijkheden en bijbehorende kosten worden in beeld gebracht.

Motie 2206-19 Polderama II

Verzoekt het college:

1. opnieuw contact te zoeken met de partijen die eerder zijn benaderd, en samen met hen te komen tot een haalbaar voorstel voor een mooi toeristisch informatiepunt waarin de geschiedenis en de ontwikkeling van de Nieuwe Driemanspolder kan worden getoond,
2. dit voorstel aan de raad aan te bieden voor het najaarsdebat in 2023.

Stand van zaken:

Het college bestudeert een aantal mogelijkheden en biedt de raad voor het najaarsdebat in 2023 een voorstel aan.

Motie 2206-17 Pictogrammen op speelplaatsen

Verzoekt het college:

1. te regelen dat bij elke speeltuin een stevig bord met plaatjes (pictogrammen) wordt geplaatst,
2. te overleggen met scholen of het zinnig is om dit ook op de speelplaatsen bij scholen te doen,
3. hierover voor het najaarsdebat in 2022 aan de raad terug te koppelen.

Stand van zaken:

Zoals in de voorjaarsnota besproken, realiseert het college een proefbord bij Stadsboerderij het Buitenbeest. Na een proefperiode volgt aan de hand van een evaluatie wel of niet een voorstel om een dergelijk bord breder te realiseren en/of aan te bieden.

Waar staat je gemeente indicatoren

Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/duurzame-leefomgeving/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Energietransitie/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>